

העותרת: **התנועה לחופש המידע (ע"ר) (מס' 580425700)**

ע"י עוה"ד אור סדן, מ.ר. 75759 ו/או רחלי אדרי, מ.ר. 64835 ו/או
יערה וינקלר שליט, מ.ר. 69711
רח' סעדיה גאון 26, תל-אביב-יפו
טל': 03-9560146 ו/או 052-3687579; פקס: 03-9560359
כתובת דוא"ל: info@meida.org.il

- נגד -

המשיב: **משרד הבריאות**

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)
רח' מח"ל 7, מעלות דפנה, ירושלים
טלפון: 02-5419555; פקס: 02-6705642
כתובת דוא"ל: ez-jer@justice.gov.il

אגרה: עם הגשת העתירה שולמה אגרה בסך 2,014, בהתאם לפרט 20 לתוספת לתקנות בתי המשפט (אגרות), התשס"ז-2007.

עתירה מנהלית

[על פי חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998]

פתח דבר

1. בית המשפט הנכבד מתבקש להורות למשיב, הוא משרד הבריאות, למסור מענה לשמונה בקשות מידע, שהוגשו בהתאם להוראות חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (להלן: החוק), על רצף של חמישה חודשים, ובעניין לא נמסרה החלטת הרשות. אי-מתן מענה בהקשר זה מנוגד לאמור בסעיף 7 לחוק, הקובע כי ככלל, יש להשיב לבקשות מידע בפרק זמן שאינו עולה על 30 ימים, אלא במקרים מיוחדים. כפי שיורחב להלן – פרק הזמן שחלף מאז הוגשה כל אחת מהבקשות עומד על בין 148 ימים ל-270 (!) ימים.
 2. בכך, פגע המשיב בזכות למידע המעוגנת בחוק ועל חשיבותה נכתב רבות בפסיקה. הבקשות כולן עוסקות בנושאים שיש בהם עניין ציבורי משמעותי.
- להלן רשימת הבקשות:

- א. מאגרי מידע של משרד הבריאות, מיום 24.10.2021 (270 ימים) – עמ' 2 לקובץ הנספחים;
 - ב. מחלות רקע של נפטרים מקורונה, מיום 10.11.2021 (253 ימים) – עמ' 6 לקובץ הנספחים;
 - ג. הפרדת יולדות בבתי חולים, מיום 12.01.2022 (190 ימים) – עמ' 10 לקובץ הנספחים;
 - ד. הסכמי פשרות, מיום 18.01.2022 (184 ימים) – עמ' 15 לקובץ הנספחים;
 - ה. לידות שקטות בתקופת הקורונה, מיום 21.01.2022 (181 ימים) – עמ' 17 לקובץ הנספחים;
 - ו. צ'אט בוט משרד הבריאות, בקשה מיום 23.01.2022 (179 ימים) – עמ' 21 לקובץ הנספחים;
 - ז. שאריות חומרי הדברה על מזון, בקשה מיום 10.02.2022 (161 ימים) – עמ' 25 לקובץ הנספחים;
 - ח. מספר שנתי של אובדנות בישראל, 23.02.2022 (148 ימים) – עמ' 34 לקובץ הנספחים.
- בקשות המידע מצורפות לעתירה זו, ומסומנת **כנספח 1** ומסודרות על פי סדר הגשתן.

תמצית העובדות

3. כאמור ברשימה שתוארה לעיל, על רצף של חמישה חודשים, הגישה העותרת בקשות מידע שונות.
4. על אף האמור בסעיף 7 לחוק, הרי שלא ניתן מענה באף אחת מהבקשות המוזכרות לעיל – אף שחלפו לא רק 30 הימים הקבועים בחוק אלא חלפו למעלה מ-120 הימים המקסימליים הקבועים בחוק.
5. יובהר כי העותרת עשתה מאמצים על מנת להימנע מהגשת עתירה, אולם בצר לעותרת (ולא בפעם הראשונה) המשיב אינו עומד במועדים הקבועים בחוק ומותיר את העותרת כשלה אין כל אמצעי אחר מלבד הגשת עתירה.
6. המשיב אף לא עמד בחובתו להוציא ארכות בהתאם לסעיף 7(ב) ו-ו(ג) לחוק בכל אחד מהמקרים, ועל אף זאת, המתינה העותרת עד למועד זה בתקווה כי הבקשות תיענינה. עוד יובהר כי לאורך הדרך, תזכורות רבות הוצאו בנוגע לכל אחת מן הבקשות האמורות. התזכורות מצורפות ומסומנות **כנספת 2** לעתירה זו, וזאת לפי סדר כרונולוגי (החל מעמ' 34 לקובץ הנספחים).
7. לאחר שהמכתבים השונים לא סייעו, ביום 7 ביולי 2022 פנתה העותרת אל המשיב, בצינייה כי אם לא תימסרנה החלטות לבקשות אלו, תוגש העתירה. מאז לא חל שינוי בנוגע לבקשות המוזכרות לעיל, ועל כן מוגשת עתירה זו.
- מכתב ההתראה שנשלח לעתירה מצורפות ומסומנות **כנספת 3** לעתירה זו (עמ' 47 לקובץ הנספחים).
8. נוכח העובדה שהמשיב לא השיב לבקשות עד ליום זה – מוגשת העתירה.

הצדדים להליך

9. העותרת היא התנועה לחופש המידע, עמותה רשומה הפועלת לקידום שקיפות וכן קידום ערכים של שקיפות, עוד משנת 2004. העותרת היא שהגישה את בקשת המידע שלא זכו למענה. יוער כי במהלך תקופת מגפת הקורונה, פעלה העותרת רבות לחשיפת מידע הנוגע לפרטים על אודות המאבק של רשויות המדינה השונות בקורונה, ולכן חלק נכבד מבקשות אלו עוסקות במידע הנוגע לטיפול במגפה.
10. המשיב, משרד הבריאות, הוא הגוף שאליו פנתה העותרת במטרה לקבל מענה, בהתאם להוראות חוק חופש המידע, והוא זה שחרג מהמועדים הקבועים בחוק.

הסמכות לדון בעתירה

11. לבית משפט נכבד זה הסמכות העניינית לדון בעתירה בהתאם לפרט 2 לתוספת הראשונה לחוק בתי משפט לעניינים מנהליים, התש"ס-2000, וכן הסמכות המקומית לדון בה בהתאם לתקנה 2 לתקנות בתי משפט לעניינים מנהליים (סדרי דין), התשס"א-2000, שכן מקום מושבו של המשיב הוא ירושלים.

על המועדים הקבועים בחוק

12. סעיף 7 לחוק חופש המידע קובע כי על רשות ציבורית להשיב לבקשת מידע בפרק זמן שלא יעלה על 30 ימים. עם זאת, המחוקק אפשר לרשות ציבורית, כהגדרתה בחוק, להאריך את מועד המענה בפרק זמן מקסימלי של עד 90 ימים נוספים, תוך עדכון מבקש המידע.
13. בצר לעותרת, אין מדובר בפעם הראשונה שבמסגרתה המשיב אינו עונה לבקשות מידע במסגרת המועדים הקבועים בחוק. כך, במסגרת עת"ס 8911-03-22 שהוגשה בשנה זו לא נענתה בקשה שהוגשה לפני חודשים רבים (המענה ניתן בעקבות הגשת העתירה) וכן במסגרת עת"ס 36850-06-21 הוגשה גם כן עתירה נוכח אי-מתן מענה למספר בקשות מידע שלא זכו להתייחסות המשיב.
14. כמתואר לעיל, בנוגע לכל אחת מהבקשות המוזכרות ברשימה מעלה, חלפו למעלה מ-120 ימים (ויובהר כי מדובר בזמן משמעותי).
15. כמובן וכמובן שעצם ההמתנה הרבה פוגעת בזכות למידע ובתוך כך, גורמת היא לעותרת להשקיע משאבים רבים כשכל מבוקשה הוא מימוש הזכות למידע.
16. המועדים שנקבעו בחוק חופש המידע מבקשים לייצר סטנדרט למתן מענה. המועדים שנקבעו עם חקיקת החוק ממילא לא לקחו בחשבון את ההתפתחות הטכנולוגית, שאמורה להועיל ולקדם מענה מהיר יותר לבקשות המידע שמוגשות. עם זאת, המצב היום הוא כי במקרים רבים, מדי, לא נמסר מענה במסגרת המועדים הקבועים בחוק.
17. במסגרת פרשת **שטנגר**, קבע בית המשפט לעניינים מנהליים בתל-אביב כהאי לישנא:
"יש חשיבות כי הרשויות יקפידו על המועדים שבחוק חופש המידע ולא יתישו את המבקשים באמצעות 'סחבת' במתן תשובות".
עת"ס (מנהליים ת"א) 36541-12-12 **שטנגר נ' לשכת עורכי הדין** (נבו 25.2.2014).
18. כך גם בספרות הובהר כי אין לראות במועדים הקבועים בחוק עניין "טכני" כי אם עניין מהותי, שאי-עמידה בו, עשויה במובנים מסוימים לרוקן את התוכן מהוראות החוק על כך הרחיב ד"ר הלל סומר באומרו כלהלן:
- "בקשה לקבלת מידע צריכה להיענות במהירות, ביעילות, בזול וברוב מוחלט של המקרים (שאינם נכנסים לגדרם של הסייגים [...]. על פי החוק), ללא כל עיכוב מיותר המחייב התנצחות עם הרשות ופנייה לערכאות. **כל העֵרְמָה של קשיים על מימוש הזכות לקבלת מידע פוגעת במטרה הדמוקרטית של הזכות. עיכוב בקבלת המידע בזמן אמת מונע מהציבור לגבש את דעתו במועד לגבי סוגיות אקטואליות.** כמו כן, לאור העלויות הגבוהות הכרוכות בפנייה לבית המשפט, סירוב הרשות למסור את המידע מרצונה כחוק, יביא בחלק ניכר מן המקרים לאי-מימושה של הזכות לקבלת המידע, גם אם על פי דין היה המבקש זכאי לקבלו [...]. במקרים רבים, מסכימים נציגי הרשות למסור את המידע... עם הגיעם לדיון בבתי המשפט בעתירה למסירת המידע [...]. גישה כזו מעידה כי לא היה מקום לאי-מסירתו של המידע מלכתחילה, וכי תקוותה של הרשות הייתה שהמבקש יתייאש מן הקשיים המוערמים עליו ולא ישקיע את משאבי הזמן והכסף הניכרים הכרוכים בפנייה לבית המשפט".
- הלל סומר "חוק חופש המידע: הדין והמציאות" **המשפט** ח 435, 438 ו-445-446 (תשס"ג).
19. עוד יוער כי השיהוי הרב במתן מענה לבקשה חותר תחת מימושה של התכלית העיקרית של חוק חופש המידע, שהיא לאפשר בקרה ציבורית על מעשי השלטון (ראו למשל עע"ס 398/07 **התנועה לחופש המידע נ' רשות המיסים**, פ"ד סג(1) 284, פס' 47, 52 לפסק דינה של השופט ארבל (2008);

ע"מ 1245/12 התנועה לחופש המידע נ' משרד החינוך, פסק דינה של השופטת ארבל (פורסם בנבו, 23.8.2012).

סוף דבר

20. בית המשפט הנכבד מתבקש להורות למשיב להפסיק את מחדלו ולמסור את החלטותיו לבקשות המידע המוזכרות לעיל.
21. כמו כן, בית המשפט הנכבד מתבקש לחייב את המשיב בהוצאות בגין הליך זה, לרבות שכ"ט עו"ד ומע"מ כדין, על מנת שבעתיד ישיבו רשויות לבקשות מידע במסגרת המועדים הקבועים בחוק, ובכך יתייתר הצורך בפנייה לבית המשפט לצורך קבלת החלטות בבקשות מידע.
22. לעתירה זו מצורף תצהיר לתמיכת האמור בה, מטעם מנכ"לית התנועה לחופש המידע (עמ' 1 לקובץ הנספחים).

30/11
אור סדן, עו"ד